

Rosy Marie Ancona

MOTYL

traduzione di Silvia Sramek Aleo

Bonaccorso

editore

PROPRIETÀ RISERVATA

© *Copyright Bonaccorso editore*
via Mazza, 30/c – 37129 Verona
tel. 045-597159
e-mail: bonaccorso.domenico@tiscali.it

Potete visitarci e, se lo desiderate,
ordinare direttamente al seguente sito:
www.veronet.it/bonaccorso
oppure scrivendo o telefonando all'editore,
senza alcuna spesa postale.

Stampato in Italia – Printed in Italy

Finito di stampare per conto di Bonaccorso editore nel mese di Febbraio 2008
presso la Tipografia La Rapida, via dell'Artigliere, 5 – Verona

Prezentacia basnickej zbierky “MOTYL” od Rosy Marie ANCONA

Rozhodla som sa predstavit tuto drobnu basnicku zbierku, zhovarajuc sa s Tebou, draha Rosemary (ako som si Ta familiarne a s Tvojim dovolenim nazvala). Mnohe z Tvojich myslienok, cripky Tvojej jemnej duse, ma oslovuje; a istotne nie som v tychto pocitoch sama. Po precitani Tvojich versov mam pocit zvlastny, sladko/horkasty – pocit vlastny tomu, kto sa pyta a nedostava odpovede – v zmysle antickeho hladania Pravdy – tej pravdy, ktoru Ty chces vidiet i v zjavne banalnych myslienkach ci citoch, dokonca i tam, kde vidis ruku Osudu, ktoreho umysly clovek nema v moci zmenit: “Pokusam sa uzavriet mier s osudom: fatalne predurceny, odovzdanym, zaistenym.” (str.)

Pokusam sa – nie: uzavriem mier, *s osudom...!* A tato snaha charakterizuje celu zbierku. Neutichajuci boj medzi dvoma snazeniami: akceptovat nas individualny osud a nechat sa akoby unasat na jeho vlnach alebo pochybovat, pytat sa, ist proti prudu hoc' za cenu uplneho vycerpania tela i ducha.

Povodne dielo, publikovane vo Verone, Taliansko, roku 2006 vo vydavatelstve BONACCORSO, pozostava z troch casti – kazda z nich sa vzťahuje na urcite obdobie Tvojho zivota. *

V 1.casti, nazvanej “A TA-TAM...” citit pozoruhodny rozpor medzi Tebou “vychodne” orientovanou – s uctou k tej nemennej meditujucej mudrosti vychodnych kultur, kde nas zivot pokojne plynie podla urciteho planu, uciac nas, ako dospiet k dokonalemu pokoji bez boja a pochybnosti, a

Tebou “zapadne” orientovanou – odmietajúcou neplodne pozorovanie plynutia nasho casu.

Cas – dalsia z konstant, ktore Ta od detstva znepokojuju. Lebo, ako vravis, na rozdiel od vetra, co prichadza a znovu sa vracia, nas cas sa nikdy nevrati. Marne su nase infantilne snahy zmocnit sa ho a s nim i toho, co si berie so sebou a co tak naveky stracame.

“Odvzdy nenavidim cas – cas, co plynuc ohyba nase sny ako krehke rakosy pri jazere: dobry cas sladkych slov, zly cas prehniteho ticha...” - toto “*srdce hodin*” (jeden z Tvojich nadhernych vyrazov) bije v Tvojej hrudi neodvratne od cias, ked si bola celkom male dievcatko, pripominajuc, ze vsetko plynie... Aj v tom badat Tvoju prehnanu citlivost – lebo kym u ostatnych prichadza k tymto uvaham vo vysvom veku, Ty si toto nelahke bremeno uvedomenia si vlastnej pomínutelnosti nesies so sebou od utleho detstva.

Nenechas sa, akoby sa mohlo zo zaciatku zdad, unasat na krídlach smutku, ale nachadzas vychodisko: uniknut z pomínutelnosti prostrednictvom viery, ktora i v smrti vidi novu sancu...

V 2. casti, nazvanej “EROS A SEN” sa nam odhalujes ako zena, uz nie ako intelektualka a poetka, len zena, zamilovana a naha – s odhalenou dusou, rozhodnuta nehanbit sa a predstavit nam v plnej krase velkost i bolest lasky, ktora zostala len zelanim. Laska, co nikdy neprerastla do vzťahu – zrejme pre nedostatok odvahy, zanechajuc jazvu na Tvojom krehkom srdci: “Preco neprelomis to zakliatie ?” “Je naozaj tak tazke si domysliet ?” “Treba snad zdolat strmy vrch ?”

* Slovenskemu citatelovi predstavime momentalne len prve 2 zbierky (pozn.prekl.)

“Ale kde si, Milovany ?”

S touto otazkou prejdeme k poslednej casti basnickej zbierky, nazvanej “SAMSARA”. Veselsia, v znameni novej lasky – Ty v novom, bielom sate, slobodna od pochmurnych myslienok, rozhodnuta ako nikdy predtym odovzdat sa tomuto vzťahu. Spontanna, vasniva, pokiaľ Ti to len Tvoja komplikovana dusa dovoli. Lebo i v tomto vzťahu sa po urcitom case objavia pochybnosti, nahlodane casom a snad i monotonnosťou a, ako vravis “prilisnym strachom z nadeji, ktorymi ma naplnas, milovany...”

Tentokrat vsak neupadnes do letargie, nechces sa vzdac a prehrac boj s vlastnou neistotou, rozhodnes sa akceptovac seba samu, pytat sa a nedostavat odpovede – lebo i to je sucastou lasky: nemac nikdy istotu a napriek tomu milovac, rast a menit sa spolu, “umyt sa a nechac sa umyvac...”

A ked sa Ta znovu zacne zmocnovac bol a existencny smutok, utiahnes sa do “cisteho chramu” (Tvojho!), aby si nasla silu a toleranciu i k tomu, co sa Ti nepodoba.

A aby “motyl”, ktory v Tebe zije, neumrel “prebodnuty trnom ruze”, ale pokračoval v poletovani, fantazirovani a ... PISANI.

Tvoja nova obdivovatelka

Silvia *

* Silvia SRAMKOVA (Bratislava, 1976), ukoncila vysokoskolske studium na Komenskeho univerzite v rodnom meste – odbor nemecky jazyk a filozofia (1999), studium talianskeho jazyka završila statnou skuskou (2004). Od 2000 ma dlhodobu v Taliansku, momentalne v Trapani, kde zije a pracuje.

VYTRHNUTE' Z KONTEXTU

Nie! To skutočne nemam v umysle...

Objavit sa po rokoch na basnickej scéne v tmavom sate zarmutku a smrti, s padnutými ramienkami, bez gombíkov, so zaprasenými krajkami a odparanými manžetami...

Obleciem si saty nové, vesele ako nedela plná radosť, svetle ako moja "preskocena" mladosť.

"Doverciva" ako stránka prave napísaných veršov...

Obleciem sa do bieleho, do žiariveho svetla, hoci v niektorých kultúrach znamená cenu života, farbu poslednej rozlúčky a nárekov...

Budem ľahkovážna a ľahká ako vetrik, čo sa len tak naprázdno točí dokola, medzi stĺpy a uzlabiny našich pohanských chrámov...

Ako Vestalka, nepodplatiteľná ochrankyňa vyšších ideálov, knazka so svätým ohňom Poezie v ruke.

Ci už nikto nerozliší ženský plác od zúfalstva Bohyne...?

Cvirkanie vrabcov od hucania motorov?

A kde si bol ty? Áno, aj ty – kde... keď vrahovia odvažovali, deň za dňom, moje sny...?

Moje básne odvlčené ako obeť baranok.

Pokusám sa uzavrieť mier s osudom: fatálne predurčeným, odovzdaným, zaisteným.

Nevyhnutná odovzdanosť pre antických Grekov.

Snáď sa zosuladím náhody, nevysvetliteľné signály, čo spájajú myseľ so srdcom, hľadám viac-menej nemožné zmierenie medzi myšlienkou a citom, medzi radosťou a utrpením, medzi hnevom a ilúziou.

Všetko a nič, žiada sa mi vypiť prázdno i plnosť Života z krystalovej čaše...

Kvalitatívny posun, na základe ktorého sa nám –

vyhnancom, zda kazda kruta udalost nevyhnutnou cenou za existenciu.

A tak nam ako slaba utecha nezostava nez objat seba samych.

A tiez smiat sa a usmievat, nezanedbavat vlastnu bolest, prijat s ironiou udalosti, hoc'i tragicke, vo svetle vecnej komedie, ktora sa hra za nasimi chrbtami pre potesenie Bohov.

Zostat na podiu, potom z neho zostupit a zavrstit tak nase vystupenie, ktore ma cenu tvorivosti a osobneho rastu.

S odvolanim sa na grecke myty, na pramene inych kultur ci Jungovu psychologii, odvodnujeme potrebu pisat nasu tajnu knihu, akoby to bola povinnost.

Aby sa nestalo, ze niektera udalost, vďaka ľudskej hluposti ci nevsimavosti, upadne do zabudnutia...

Za zachranu spravodlivosti pokracujme v pisani "Poezie"...

08/06/2005

1. zbierka "A TA-TAM..."

I.

Stane sa tak pri zapade slnka
ja to viem:
budes stat oprety o buk, co medzicasom vyrastol
a povies mi: "Spi, si unavena!"
moja odkvitnuta ruza
moja branka pod mandlovníkom
moje neodhalene tajomstvo.
Nechaj, nech zima pokryje
tvoju zem
mrazom a spankom.
Potom ti darujem
opat jar
ako prejav mojej lasky.
Rozkosny moj:
pucik vetra.
A ty spis
moje stratene semienko
moj od slnka vyprahnuty motylik
moja utahana dusa
i neroz vazne dievcatko.
A potom budes vetrom ci kvetom v skleniku,
na jar,
a ja tenucka v tvojich rukach
celkom nova
ako pokyprena poda.
Musim len nechat odpocinut
moje Nebo a moje More,

a tiež moje unavene ruky
zanedbaneho umelca.

V inovati musim miesit farby a
na zem vyplut lasku.
Ty len zatiaľ
spi, ruza moja,
si unavena, Ty moja nerozhodna dievcinka
 A ta-tam...
Ti spievam
uspavanku nech uz spis
 A ta-tam...
A tam...

II.

Musis ma sialene lubit, Boze môj,
za tu vsetku bolest, co si mi nadelil.
Tak je to napisane,
vybral si si ma a musim trpiet.
Bola som puklinou v strome
a ty, vietor vlietal
a vylietal si podla zalubenia.

III.

A predsa jednoducho a s kludom
nechas ma vojst "Tajomstvom brany"
a zafarbis ma na modro a darujes mi ruze,
otvoris mi "Branu do zivota".

IV.

Pre teba, Pane, blazniveho milenca,
skocila som *salto mortale* bez istiacej siete...
Len mne sa podarila
ta "nemozna" zachrana
lebo ma sledovala tvoja ruka
drziac ma zaviazanu namornickym uzlom
o srdce.

V.

Budeme oplakavat Salamunovu
zahradu (1), kde na kamennych obrubnikoch
mali i slova prichut chleba a mudrosti.
Kde pod praziacim slnkom rastla na husto
zihlava a ostne sa driapali ponad jemne listky ? ...

(1) 10.st pnl, syn Davida a Betsabè, izraelsky kral,
povestny svojou mudrostou

VI.

A trikrat rozkvitla broskyna a tvrdohlava
zlta ruza, plna trnov na stonke,
sa predrala cez rozkvitnuty kòs.
Studna vsak bola sucha
a figovník viac nezazelenel, ako kazdy rok.

VII.

Niekde medzi Scilla a Cariddi, hupajuc sa na vlnach,
vyprevadzal delfin lod...
A v africkom vetre Scirocco sa mihotala
nota akejsi piesne.

12.marec 1993

VIII

Iste..., Dimitris,
ked ty prehovoríš,
je to, akoby už bola jar,
vietor medzi domami...
mandlove puky,
pokojne na svojom mieste, završil sa
Boží zazrak, úsmev
z hĺbin Jeho srdca...
Ale Ty este "spis"
ako zem bez slnka
a nevonias po baze
ani po mate nadranom
ale sala z teba myrha a ocot
v tieni smrti.

...

Moja vytrvala "pamat"...
moj vyhasnutý ohň...
Všetko je opäť čierne,
ako noc, neiste
ako krok starca
ked niet mesačného svitu,
čo by nam ziariť...

17/03/93

IX.

Rozjímam nad útekóm,
nie však skratkou, cez zelene lúky,
ale uprostred poulicného ruchu...
Bahnom z mociara
k tebe nocou zajdem,
bez hviezdy-spríevodkyne
pomedzi ozbrojene hliadky...

X.

Schádzal si pomalým krokom
po strmom, polorozpadnutom namorníckom rebríku
ako sv.Frantisek z Pauly,
usadený, chudacisko utrapený,
prostred schodiska.
Ubolený patron ľudí od mora,
o palicu podporety..

XI.

Ako vsak bezat,
kade kracat
ci vyjst schodiskom znovu nahor
za tmavej noci,
na prazdnom nadvori...

XII.

A ostrovmi naproti,
skrz zamrezovane okenice,
zatvorene, zabeđnene okna

...

Nehybne su vysoke vinohrady
(kde nahe tela milencov
priputane zeľeznymi retazami
k stlpu tuzby)
Zamotane do morskych sieti
nadeje sa len pomaly trepali
na dne hľbokeho mora.
Tvoje *tajomstvo* voni
po morskych plodoch a riasach.

XIII.

Aj to ticho
bolo poeziou
napisanou
medzi strbinami
v kamenoch.
S uzkostou som ta hladala.
Ty si vsak uz nevravel nic o
trstinovom poli,
doliehala (ku mne) len ozvena vetra,
co ta zufalo snival.
Moj milenec,
co som nikdy nemala:
ako sucho v ustach
hladam horsky pramen.
A predsa spominam na chut
Lasky ako na zakazane ovocie,
ktore som nikdy neodtrhla,
za ktore som vsak zaplatila
cenu pochybnosti a zialu.

April 2005

XIV.

Trapani, veterne a solne mesto
moj perlovy nahrдельник,
co (mi) spadol na zem
do mraveniska.

XV.

Pozorujem nadej,
moju cervenu ružu
ako kvitne na starobylom oploteni
Zivota
a prepleta sa s brectanom.

...

Cakam na vietor
v mojich matnych vlasoch,
aby uz otvoril slnku
dvere dokoran...

XVI.

Zostavam (ako) Ruza
prepichnuta Tvojim trnom,
svetlom oziarena
zomieram.

Ako cajka Jonathan
"smiem odist a vratit sa"
letiac pozdlz skal...
Srdce odhana vietor,
aby mi neporanil kridla
a ja hladkam oblaky...
Vravim si : *Ziadne miesto nie je daleko!*
V zahyboch vetra
ako lastovicka, co stratila smer,
s rozprestrenymi kridlami
od Vychodu po Zapad
a s purpurovym srdcom,
bolestou ranenym
lietam...

XVII.

Teraz ma zdialky
vidis
svetlejsiu,
vodu jazera.

XVIII.

Zem moja
zavin sa do salu
je zima.
Ladovy vietor
zavan tramontany,
co picha do kosti

...

Ty mas otvorene srdce
otvorene ruky,
aby si odtrhol ruze
a pribodol (si) ich na hrud
ako zlatu sponu.
Ako ruza,
pretata vlastnym trnom
krvacam sny.

XIX.

Mesiac na zdrape neba
a ty, moja snivajuca lodka
nerozhodne kruzis v pristave.

27. december 1997

XX.

Trapani, moje utocisko,
moje mesto, chore solou
crep anfory, prezratej smutkom,
moj vietor (co) ma hupe,
moja sol na mojom chlebe,
moja slza, moj pohansky mytus,
moja Sybila vestkyna
z olivovych listkov,
moje vyhnanstvo...

...

Vystupim na Horu
ako Bohyna – priatelka Lasky...?